

БЕОГРАД - На данашњи дан 1914 - Аустроугарска војска окупираше Београд у Првом светском рату, али је убрзо принуђена да га напусти после великог пораза који су јој српске трупе нанеле у Колубарској бици.

Данас је понедељак, 2. децембар, 336. дан 2019. До краја године има 29 дана.

1547 - Умро је шпански освајач Ернан Кортес, који је захваљујући ватреном оружју, непознатом домороцима, између 1519. и 1521. са само 700 војника освојио језгро данашњег Мексика уништењем царства Астека. Гувернер "Нове Шпаније" постао је 1522.

1804 - Наполеона Бонапарту за француског цара Наполеона I у Паризу крунисао је папа Пије VII у париској катедрали "Нотр Дам".

1805 - У бици код Аустерлица, познатој као "Битка трију царева", француска армија Наполеона I победила је руску и аустријску војску, које су изгубиле 70.000 од 95.000 људи с којима су започеле битку против 75.000 Наполеонових војника.

1814 - Умро је француски писац Донасјен Алфонс Франсоа де Сад, познат као Маркиз де Сад. Био је чувен по раскалашном животу и разним настраностима, па је од његовог презимена скован термин садизам. Мање је позната његова политичка улога, био је велики присталица револуције и крајње искључиви непријатељ хришћанства. Француски цар Наполеон I наредио је да га затворе у шарантонску болницу као душевно оболелог. Дела: романи "Јустина", "Жилијета", "120 дана Содоме".

1815 - Велика Британија је потписала уговор о миру с раџом од Непала.

1823 - Под геслом "Америка Американцима", председник САД Џејмс Монро објавио је "Монроову доктрину", којом се супротставио гушењу побуна у шпанским и португалским колонијама на америчком континенту. САД су на тај начин ставиле до знања европским силама да амерички континент сматрају својом зоном и да неће толерисати даље присуство колонијалних метропола из Европе.

1848 - Аустријски цар Фердинанд I Хабзбург абдицирао је у корист Франца Јозефа I.

1852 - Проглашено је друго француско царство с царем Наполеоном III.

1856 - Француска и Шпанија постигле су споразум о међусобним границама.

1859 - Рођен је француски сликар Жорж Сера, оснивач и главни представник школе поентилиста или дивизиониста. Наносио је на платно мноштво ситних тачака чистих боја спектра, које се у оку посматрача сливају у шаре и тонове. Најчешће је сликао пејзаже као и призоре из циркуса и са купалишта.

1859 - Обешен је амерички борац за укидање црначког ропства Џон Браун, који је у јужним америчким државама Канзас и Вирџинија предводио устанке против робовласника и државне управе која их је подржавала. Тешко рањеног у борби ухватила га је федерална војска и суд га је осудио на смрт.

1901 - Амерички проналазач Кинг Кемп Цилет патентирао је први ножић за бријање с двоструком оштрицом.

1918 - Умро је француски писац Едмон Ростан, песник и драматург. С великим успехом је оживео драматургију наслоњену на традиције барока. С виртуозношћу и раскошним духом, тананшћу али и заносом писао је комаде који су били догађај у француском позоришном животу. Био је члан Француске академије (бесмртних). Дела: драме "Сирано де Бержерак", "Романтичне душе", "Далека принцеза", "Орлић".

1923 - Рођена је грчка оперска певачица Марија Калас, један од највећих сопрана у историји опере. Право име било јој је Марија Сесилија Софија Ана Калогеропулос. Каријеру је започела 1947. и певала је с огромним успехом на највећим светским оперским сценама. Сугестивна глума и глас великог распона необичне боје и изузетне тоpline, којим је с лакоћом савладавала и најтеже деонице, донели су јој светску славу.

1942 - У Чикагу је тим америчких нуклеарних физичара, окупљен око пројекта израде атомске бомбе, предвођен Енриком Фермијем, први пут демонстрирао нуклеарну ланчану фисију.

1943 - Одлуком Врховног штаба НОВ Југославије, на подручју Пљеваља је од војника италијанских дивизија "Венеција" и "Тауринензе" формирана италијанска партизанска дивизија "Гарибалди" под командом штаба Другог ударног корпуса НОВЈ.

1950 - Уједињене нације су се сагласиле да Еритреју, бившу италијанску колонију, уступе Етиопији.

1969 - Умро је Климент Јефремович Ворошилов, маршал Совјетског Савеза, бивши председник Президијума Врховног совјета, учесник револуција 1905. и Октобарске револуције 1917. У грађанском рату од 1918. до 1920. успешно је предводио војне акције, а од 1925. до 1940. био је совјетски министар одбране. У Другом светском рату командовао је јединицама Северозападног правца Лењинградског фронта. Од 1946. до 1953. био је заменик совјетског председника владе а потом после смрти Стаљина до 1960. председник Президијума Врховног совјета.

1971 - Совјетски васионски брод "Марс 3" слетео је на планету Марс.

1971 - Шест емирата у Персијском заливу - Абу Даби, Дубаи, Шарџа, Аџман, Ум ел Кајвајн и Фуџајра - основало је, на основу споразума склопљеног у јулу 1971. - Уједињене Арапске Емирате, којима се у фебруару 1972. придружио и емират Рас ел Кајма.

1972 - У пожару који је избио током музичког поп фестивала у јужнокорејском главном граду Сеулу, погинуло је најмање 50 особа.

1982 - Хирурзи предвођени др Вилијамом де Врисом уградили су на клиници Универзитета Јута у америчком граду Солт Лејк Сити прво вештачко срце у свету од полиуретана. Пацијент, пензионисани зубар Барни Кларк, живео је с тим срцем 112 дана.

1990 - После уједињења Немачке, коалиција канцелара Хелмута Кола надмоћно је добила прве свенемачке изборе од 1932.

1993 - Шефа медељинског картела дроге Пабла Ескобара убиле су колумбијске снаге безбедности, 16 месеци пошто је побегао из затвора.

1994 - Филипински ферибот с више од 600 путника потонуо је у заливу Маниле после судара с теретним бродом, при чему се удавило више од 140 особа.

1997 - Пакистански председник Фарук Легари приморан је на оставку после оштре борбе за превласт с председником владе Навазом Шарифом.

2000 - Председник Сирије Башар ел Асад одобрио је привредне реформе, укључујући омогућавање пословања приватних банака, чиме је после четири деценије окончан

државни монопол у области банкарства.

2001 - У серији бомбашких напада исламских терориста у Јерусалиму и Хаифи убијено је 30 лица, а у знак одмазде већ наредног дана израелски борбени хеликоптери испалили су ракете на средиште палестинског вође Јасера Арафата у Рамали.

2001 - Банкротирала је седма највећа америчка компанија и водећи светски трговац струјом и гасом "Енрон". Колапс "Енрона" био је, до тада, највећи банкрот у историји САД.

2002 - Нови кентерберијски надбискуп, односно духовни вођа око 70 милиона англиканаца у свету, постао је Роуен Вилијамс, промотер жена бискупа и права хомосексуалаца.

2004. - Снаге Европске уније (Еуфор) преузеле су од Сфора (под командом НАТО) контролу над свим операцијама у Босни и Херцеговини.

2006 - Део моста старог 150 година срушио се и пао на воз који је пролазио у области Багалпур, 110 километара источно од главног града Бихара - Патне, у Индији. Погинуло је 35 особа, а још 16 је заробљено у остацима воза на који се срушио стари мост.

2006 - У Багдаду, на пијаци у шиитском делу града, у три узастопне експлозије, погинула је најмање 51 особа, док је око 90 рањено.

2008 - Умро је Миливоје Петровић, првак Опере Народног позоришта у Београду. Певање је учио у средњој музичкој школи "Станковић" као и код чувених мајстора оперске уметности: Зденке Зикове, Злате Ђунђенац и Станоја Јанковића. Године 1964. постаје солиста Опере. Завршио је и Академију "Бенедето Марчело" у Венецији у класи знаменитог професора Бонинија. На сцени српског националног театра упамћен је по улогама Алфреда, Неморина, Ленског, Слепог гуслара, Макдафа.

(Танјуг)